

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 8Sžk/20/2019
Identifikačné číslo spisu: 5018200152
Dátum vydania rozhodnutia: 30. marca 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:5018200152.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členov senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD. (sudca spravodajca) a Mgr. Michala Novotného, v právnej veci žalobkyne: P. J., narodená XX. H.Q. XXXX, bytom R. XXX, D., Č. N., zastúpená: JUDr. Juraj Lukáč, advokát, so sídlom Námestie sv. Egídia 11/6, Poprad, proti žalovanému: Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, so sídlom Námestie slobody č. 6, Bratislava, za účasti: Železnice Slovenskej republiky, so sídlom Klemensova 8, Bratislava, v zastúpení REMING CONSULT a.s., so sídlom Trnavská cesta 27, Bratislava o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 12. marca 2018, číslo 30673/2017/SV/83995, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 19. marca 2019, č.k. 30S/54/2018-87, t a k t o

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobkyne z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

O d ô v o d n e n i e

I.

1. Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) kasačnou sťažnosťou napadnutým rozsudkom z 19. marca 2019, č.k. 30S/54/2018-87 podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol správnu žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 12. marca 2018, číslo 30673/2017/SV/83995, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobkyne proti výroku o vyvlastnení a proti výroku o náhrade a ktorým žalovaný potvrdil prvostupňové rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu.

2. V predmetnej veci Okresný úrad Žilina, odbor výstavby a bytovej politiky (ďalej aj „prvostupňový správny orgán“) ako prvostupňový správny orgán rozhodnutím číslo OU-ZA-OVBP2-2017/029911/1/BAT zo 7. septembra 2017 (ďalej aj „prvostupňové rozhodnutie“) rozhodol na návrh vyvlastniteľa - Železnice Slovenskej republiky v zastúpení REMING CONSULT a.s. (ďalej aj

„vyvlastiteľ“) vo veci vyvlastnenia podľa § 13 ods. 1 zákona č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 282/2015 Z. z.“) tak, že obmedzil vlastnícke právo žalobkyne, ako podielovej spoluvlastníčky pozemkov, v rozsahu záberu vecného bremena podľa podmienok geometrických plánov, spôsobom a v rozsahu bližšie špecifikovanom na stranách 2-11 prvostupňového rozhodnutia a zriadil vecné bremeno podľa § 1 zákona č. 282/2015 Z. z. v spojení s § 11 zákona č. 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 513/2009 Z. z.“). Účelom zriadenia vecného bremena bolo uloženie alebo prekládka inžinierskych sietí a ich následného prevádzkovania vo verejnom záujme v prospech vyvlastníteľa (oprávneného z vecného bremena) pre verejnoprospešnú stavbu „Modernizácia železničnej trate Žilina - Košice úsek trate Liptovský Mikuláš - Poprad - Tatry /mimo/“ (ďalej aj „verejnoprospešná stavba“). Konkrétne objekty verejnoprospešnej stavby boli špecifikované na str. 12 prvostupňového rozhodnutia. Vecné bremeno spočíva v priznaní práva oprávnenému z vecného bremena a v povinnosti vlastníka strpieť umiestnenie zariadení inžinierskych sietí tak, ako je uvedené pri konkrétnych geometrických plánoch a tabuľkách, prevádzkovanie zariadení inžinierskych sietí, prevádzkovanie, vrátane opráv, údržby, kontroly, modernizácie a výmeny, strpieť vstup, prechod a prejazd oprávneného z vecného bremena. Prvostupňový správny orgán s odkazom na ustanovenie § 13 ods. 3 zákona č. 282/2015 Z. z. priznal žalobkyni za zriadenie vecného bremena jednorazovú náhradu podľa všeobecnej hodnoty pozemku určenej znaleckými posudkami špecifikovanými na str. 13 prvostupňového rozhodnutia, podľa ktorých znalec určil všeobecnú hodnotu vecného bremena v sume 3,11 Eur za m² s tým, že prvostupňový správny orgán, podľa § 13 ods. 3 zákona č. 282/2015 Z. z., odkázal žalobkyňu s požiadavkou na vyššiu náhradu na súd.

3. Proti prvostupňovému rozhodnutiu sa žalobkyňa odvolala, o odvolaní rozhodol žalovaný rozhodnutím číslo 30673/2017/SV/83995 z 12. marca 2018, a to tak, že odvolanie žalobkyne proti výroku o vyvlastnení v zmysle § 13 ods. 2 zákona č. 282/2015 Z. z. zamietol, odvolanie žalobkyne proti výroku o náhrade v zmysle § 13 ods. 3 zákona č. 282/2015 Z. z. zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. K námietke žalobkyne týkajúcej sa nedostatočného preukázania bezvýslednosti pokusu o nadobudnutie práva vecného bremena podľa § 3 zákona č. 282/2015 Z. z. zo strany vyvlastníteľa žalovaný uviedol, že sa stotožnil s právnym názorom prvostupňového správneho orgánu, že v danom prípade nebolo možné cieľ vyvlastnenia dosiahnuť dohodou alebo iným spôsobom. Žalovaný dôvodil, že v prejednávanej veci bolo za pokus o dosiahnutie dohody podľa § 10a zákona č. 513/2009 Z. z. potrebné považovať doručenie ponuky (výzvy) zo dňa 7. decembra 2016 na uzavretie dohody spolu s návrhom zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy o zriadení vecného bremena, na ktorú žalobkyňa v zákonom predpokladanej 15 dňovej lehote nereagovala. K námietke žalobkyne týkajúcej sa nedostatočnosti preukázania existencie verejného záujmu v zmysle § 2 ods. 1 písm. b) zákona č. 282/2015 Z. z. žalovaný uviedol, že prejednávanej veci je realizácia verejnoprospešnej stavby v zmysle § 15 ods. 4 zákona č. 513/2009 Z. z. vyvolanou investíciou. Zároveň žalovaný uviedol, že na verejnoprospešnú stavbu bolo vydané územné rozhodnutie (číslo ÚRaSP 2008/05770 - TA1 z 31. decembra 2008, ktoré nadobudlo právoplatnosť 4. marca 2009), podľa ktorého je uskutočnenie predmetnej stavby vo verejnom záujme. Žalovaný dospel k záveru, že vo vyvlastňovacom konaní bol preukázaný súlad s cieľmi a zámermi územného plánovania. K tvrdeniu žalobkyne, že prvostupňový správny orgán nekonal so všetkými účastníkmi vyvlastňovacieho konania v zmysle § 8 ods. 5 zákona č. 282/2015 Z. z. v spojení s ustanovením § 14 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) a teda, že ustanovil okruh účastníkov vyvlastňovacieho konania len na jednu fyzickú osobu, ktorou bola žalobkyňa, žalovaný uviedol, že sa vyvlastiteľ vysporiadal s majetkovými právami ostatných spoluvlastníkov spoločnej nehnuteľnosti, a to na základe preukázane predloženého prehľadu vysporiadania práv ostatných spoluvlastníkov spoločnej nehnuteľnosti (išlo o dokument, resp. zväzok, ktorý je súčasťou administratívneho spisu a je označený ako „Prehľad stavu vysporiadania spoluvlastníkov evidovaných na LV XXXX, XXXX, XXXX - 1. časť a 2. časť“). Z uvedeného žalovaný vyvodil, že vyvlastiteľ oslovil všetkých spoluvlastníkov dotknutých nehnuteľnosťami zaslaním návrhov na uzatvorenie zmlúv o budúcej zmluve o zriadení vecného bremena, pričom časť spoluvlastníkov takéto zmluvy podpísala, v ostatných prípadoch vyvlastiteľ pristúpil k usporiadaniu majetkových práv formou vyvlastnenia.

Žalovaný považoval námietku žalobkyne ohľadne určenia okruhu účastníkov vyvlastňovacieho konania za neopodstatnenú. V súvislosti s námietkou žalobkyne voči priznanej výške náhrady za vyvlastnenie žalovaný skonštatoval, že prvostupňový správny orgán postupoval v súlade s § 4 ods. 3 zákona č. 282/2015 Z. z., keď náhradu za vyvlastnenie určil, podľa v prvostupňovom rozhodnutí označených, znaleckých posudkov. Zároveň žalovaný uviedol, že žalobkyňa sa môže podľa ustanovenia § 14 ods. 2 zákona č. 282/2015 Z. z. domáhať preskúmania výroku o náhrade v súdnom konaní. Žalovaný dospel k záveru, že výrok prvostupňového rozhodnutia korešponduje s jeho odôvodnením, v ktorom prvostupňový správny orgán zhrnul a zhodnotil všetky skutočnosti, ktoré boli podkladom pre výrok rozhodnutia.

4. Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 190 SSP žalobu zamietol. Krajský súd sa k jednotlivým námietkám žalobkyne a ňou uvádzaným dôvodom správnej žaloby vyjadril, dodržiavac systematiku správnej žaloby, pričom v podstatnom svoje rozhodnutie odôvodnil nasledovne. V súvislosti s námietkou žalobkyne spočívajúcou v tvrdení absencii bezvýslednosti pokusu o nadobudnutie práva vecného bremena dohodou (teda v nesplnení podmienky podľa § 3 ods. 1 zákona č. 282/2015 Z. z.) krajský súd v prvom rade uviedol, že podľa jeho názoru nie je možné zriadenie vecného bremena subsumovať pod legálny pojem „hospodárenie so spoločnou vecou“, čím vylúčil možnú aplikáciu ustanovenia § 139 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“). Krajský súd naopak dospel k záveru, že „... k platnému uzatvoreniu zmluvy (tak ako aj zmluvy o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnosti) je potrebný súhlas nie väčšiny ako tvrdí žalobkyňa, ale všetkých podielových spoluvlastníkov spoločnej nehnuteľnosti.“. Krajský súd konštatoval, že rovnako, ako voči žalobkyňi, postupoval vyvlastniť aj vo vzťahu k ostatným podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti, keď im zaslal návrh na uzatvorenie zmluvy o budúcej zmluve o zriadení vecného bremena k vyvlastňovaným nehnuteľnostiam v rozsahu stanovenom v geometrických plánoch, a to jednotlivo vo vzťahu ku konkrétnym spoluvlastníckym podielom. Zdôraznil však, že predmetom správneho súdneho prieskumu v predmetnom konaní nebolo obmedzenie vlastníckych práv ostatných spoluvlastníkov predmetnej nehnuteľnosti, ale len konanie týkajúce sa práv žalobkyne. Krajský súd uzavrel, že je v právomoci správneho orgánu v rámci vedenia správneho konania rozhodnúť, či vyvlastňovacie konanie uskutoční so všetkými podielovými spoluvlastníkmi naraz alebo bude konať jednotlivo s každým z podielových spoluvlastníkov. V tejto súvislosti krajský súd taktiež uviedol, že žalobkyňa nepatrí do okruhu (potenciálne) opomenutých účastníkov konania, keďže so žalobkyňou správny orgán konal, rovnako tak žalobkyňi nenáležia práva (právo domáhať sa ochrany iných ako subjektívnych práv) podľa § 177 ods. 2 SSP. Abstrahujúc podstatu teda krajský súd nevidel v postupe a rozhodnutí správneho orgánu pochybenie a rozpor so zákonom, vychádzajúc z toho, že včasné neakceptovanie návrhu zmluvy o budúcej zmluve o zriadení vecného bremena zo strany žalobkyne vytvorilo základ pre zákonný postup správneho orgánu podľa v spojení s § 3 zákona č. 282/2015 Z. z. v spojení s § 10a zákona č. 513/2009 Z. z.

5. K námietke žalobkyne týkajúcej sa nedostatočného odôvodnenia verejného záujmu na vyvlastnení a nedostatkom v posúdení nevyhnutnosti rozsahu obmedzenia vlastníckeho práva žalobkyne krajský súd uviedol, že „Verejný záujem bol v konaní stavebníkom pomenovaný a zdôvodnený a prekrýva sa s cieľmi a zámermi územného plánovania, t.j. modernizácie trate, ktoré boli definované rozhodnutím o umiestnení predmetnej stavby.“. Tento záver následne krajský súd doplnil o úvahu, že „... v záujme prevažnej väčšiny spoločnosti je, aby poznatky, ktoré prináša výskum a veda a ktoré vo svojom dôsledku napomáhajú spoločnosti napredovať, zlepšujú kvalitu života (ktorú nepochybne determinuje aj čas prepravy hromadným dopravným prostriedkom, bezpečnosť prepravy resp. znížené nároky na spotrebu energie dané skrátením času prepravy atď.) boli zavedené do života spoločnosti.“. Krajský súd dospel k záveru, že o existencii verejného záujmu na obmedzení vlastníckeho práva žalobkyne niet žiadnych relevantných pochybností. Rovnako tak krajský súd uzavrel aj vo vzťahu k výhradám žalobkyne ku skutočnosti, že materiálnym dôvodom obmedzenia jej vlastníckeho práva je prekládka inžinierskych sietí slúžiacich na „súkromné účely“ (prekládka sietí T - COM a Energotel). Krajský súd dôvodil, že v danom prípade ide o tzv. vyvolanú investíciu v zmysle § 15 ods. 4 zákona č. 513/2009 Z. z., a teda dôvod prekládky (hoci aj súkromných sietí) je daný účelom, ktorým je modernizácia trate v záujme zrýchlenia osobnej a nákladnej prepravy. K výhradám žalobkyne k trasovaniu sietí (k posudzovaniu trasy umiestnenia sietí na vyvlastnením dotknutých pozemkoch) správny súd poukázal

na geometrické plány a na prioritu pri ich vypracovávaní, ktorou je zohľadnenie celkovej dĺžky, minimálneho počtu lomov a smerových oblúkov na ich trase.

6. K žalobkyňou požadovanému postupu podľa § 2 ods. 6 zákona č. 282/2015 Z. z. krajský súd uviedol, že keďže žalobkyňa takýto návrh nevzniesla v koncentračnej lehote (predmetnú námietku neuplatnila najneskôr pri prerokovaní návrhu na ústnom pojednávaní), neprináleží mu skúmať, či môže žalobkyňa užívať predmetnú nehnuteľnosť len s neprimeranými ťažkosťami, resp. ju nemôže užívať vôbec.

7. Námietku žalobkyne k výške náhrady za obmedzenie jej vlastníckeho práva, spôsobu jej určenia a zohľadňovaniu viacerých znaleckých posudkov (vrátane znaleckého posudku, na ktorý poukazovala žalobkyňa) krajský súd posúdil a vyhodnotil po stručnej analýze ustanovení § 13 a § 14 zákona č. 282/2015 Z. z. Krajský súd uzavrel, že na preskúmanie výroku o náhrade za vyvlastňovanie podľa § 13 ods. 2 zákona č. 282/2015 Z. z. (teda na preskúmanie tejto časti rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu) je podľa § 14 ods. 2 zákona č. 282/2015 Z. z. príslušný súd, a to na základe žaloby, ktorá musí byť podaná v lehote 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o vyvlastnení. Z uvedeného krajský súd vyvodil, že keďže žalovaný (ako druhostupňový správny orgán) nebol legitimovaný k prieskumu námietok ohľadne výšky náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva žalobkyne, nemôžu potom tieto námietky tvoriť ani predmet súdneho správneho prieskumu.

8. Nakoniec krajský súd vyhodnotil námietku žalobkyne týkajúcu sa procesného pochybenia správneho orgánu, ktorý do administratívneho spisu doplnil relevantnú listinu (Prehľad stavu vysporiadania spoluvlastníkov evidovaných na LV XXXX, XXXX, XXXX - I. a II. časť) až po ústnom pojednávaní, v rámci ktorej žalobkyňa namietala, že takýmto postupom správny orgán znemožnil účastníkom vyjadriť sa k meritornej stránke dôkazu, ako aj k procesnej stránke získania dôkazu. Krajský súd v tejto súvislosti (interpretujúc ustanovenie § 191 ods. 1 písm. g/ SSP) uzavrel, že „Dôvodom pre zrušenie správneho rozhodnutia súdom nie je skutočnosť, aby sa zopakoval proces (zaslal sa Prehľad stavu vysporiadania spoluvlastníkov evidovaných na LV č. XXXX, XXXX, XXXX časť. 1. a 2. na vyjadrenie žalobkyne), pokiaľ by ani zopakovanie tohto procesu nezmenilo právne postavenie žalobkyne.“.

9. Krajský súd správnu žalobu podľa § 190 SSP zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že žalobkyňa (ktorá úspech v konaní nemala) s odkazom na ustanovenie § 167 ods. 1 SSP, žalovanému s odkazom na ustanovenie § 168 SSP a ďalším účastníkom v rade 1/ a 2/ v zmysle § 169 SSP nárok na náhradu trov konania nepriznal.

II.

10. Proti rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť, v ktorej úvode dôvody kasačnej sťažnosti vymedzila odkazom na ustanovenia § 440 ods. 1 písm. e), f), g) a h) SSP, pričom uviedla, že tieto „... sú s opisom rozhodujúcich skutočností popísané v sťažnostných bodoch.“. Žalobkyňa, taktiež v úvode kasačnej sťažnosti, namietala, že krajský súd, v rozpore s ustanovením § 107 ods. 1 písm. d) SSP, prejednal vec bez nariadenia pojednávania a to napriek tomu, že na prejednanie veci pojednávanie bolo potrebné. Následne žalobkyňa podrobnejšie rozvila a skutkovo vymedzila ňou tvrdené dôvody kasačnej sťažnosti nasledovne.

11. Žalobkyňa namietala, že krajský súd nesprávne vyhodnotil splnenie podmienky v zmysle § 3 ods. 1 zákona č. 282/2015 Z. z., pričom pochybenie vyvlastniteľa (ktoré krajský súd v napadnutom rozsudku neidentifikoval) malo spočívať v tom, že sa vyvlastniteľ pokúsil uzatvoriť dohody (zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy o zriadení vecného bremena) zvlášť na jednotlivé spoluvlastnícke podiely k spoločnej nehnuteľnosti, avšak nepreukázal, že by väčšina podielových spoluvlastníkov spoločnej nehnuteľnosti dala na uzatvorenie dohody súhlas alebo nesúhlas. Žalobkyňa argumentovala, že či už sa na uzavretie zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy o zriadení vecného bremena k nehnuteľnosti, ktorá je v podielovom spoluvlastníctve viacerých osôb vzťahuje ustanovenie § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka (tak ako dôvodila vo svojich skorších podaniach) alebo je na uzavretie takejto zmluvy

potrebný súhlas všetkých podielových spoluvlastníkov (tak, ako uzavrel krajský súd v napadnutom rozsudku), „čiasťkové“ zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy o zriadení vecného bremena uzatvorené s jednotlivými podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti vzťahujúce sa na ich spoluvlastnícky podiel sú neplatné. Žalobkyňa dospela k záveru, že nebola preukázaná bezvýslednosť platného pokusu o zriadenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu (splnenie podmienky podľa § 3 ods. 1 zákona č. 282/2015 Z. z.) „... pretože zaslaný návrh „Zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy o zriadení vecného bremena č. 10286-V-608-ZBVB/2016“ podpísanej navrhovateľom vyvlastnenia dňa 06.09.2016 nie je spôsobilý privodiť právne účinky zriadenia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu k pozemku ani v prípade, ak by ho žalobkyňa dobrovoľne podpísala. Ak má byť obsahom vyvlastňovacieho konania zámer vyvlastníteľa nadobudnúť na uvedenom pozemku právo zodpovedajúce vecnému bremenu, je povinnosťou správnych orgánov postupovať tak, aby vydaním rozhodnutia bolo toto právo reálne vykonateľné, a nevyžadovalo si k jeho naplneniu vykonanie ďalších krokov ...“.

12. Žalobkyňa, vychádzajúc z argumentácie opísanej v predchádzajúcom bode, ďalej namietala, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil, keď za nedôvodnú považoval námietku žalobkyne, že správny orgán nekonal so všetkými podielovými spoluvlastníkmi, ale konal len so žalobkyňou. Žalobkyňa dospela k záveru, že žiadne ustanovenie právneho predpisu nedovoľuje žalovanému správne orgánu svojvoľne a nedôvodne si voliť náhodný zmenšený okruh účastníkov konania. Žalobkyňa za neprípustnú považovala aplikáciu ustanovenia § 9 ods. 4 zákona č. 282/2015 Z. z. tvrdiac, že „Logická neprípustnosť výkladu § 9 ods. 4 a contrario spočíva v tom, že pokiaľ vy správny orgán viedol o tej istej časti zemského povrchu (tom istom pozemku) viacero administratívnych konaní, boli by takéto jeho rozhodnutia prakticky nevykonateľné.“. Dospela k záveru, že „Z predmetných ustanovení je zrejmé, že účastníkom vyvlastňovacieho konania musia byť všetci spoluvlastníci zapísaní na LV č. XXXX, XXXX, XXXX a nie len niekoľko ľubovoľne zvolených fyzických osôb. Uvedené osoby tvoria ako vlastníci na týchto listoch vlastníctva totiž nerozlučné procesné spoločenstvo, o ktorého právach a povinnostiach k tomu istému pozemku nie je možné vydať rôzne administratívne rozhodnutia vo viacerých konaniach, pretože by nedokázali naplniť samotný účel pre ktorý sa vlastne vedú.“.

13. Žalobkyňa (obdobne ako vo svojich skorších podaniach) namietala taktiež deficit odôvodnenia verejného záujmu na vyvlastnení a absencie posúdenia nevyhnutnosti rozsahu obmedzenia v rozhodnutiach správnych orgánov, ktorý (podľa názoru žalobkyne) krajský súd nesprávne vyhodnotil. Žalobkyňa namietala, že skutočnosti, ktoré krajský súd uviedol v bode 29 rozsudku (predstavujúce všeobecné úvahy krajského súdu o charaktere, zmysle a opodstatnení modernizácie železničnej trate) sú pre žalobkyňu nové a prekvapujúce, osobitne preto, že krajský súd vo veci nenariadil pojednávanie a žalobkyňa nemala možnosť sa s týmto odôvodnením oboznámiť.

14. Nakoniec žalobkyňa namietala nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom vo vzťahu k vyhodnoteniu jej námietky týkajúcej sa výšky určenej primeranej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva. Žalobkyňa dôvodila, že do kompetencie správneho súdu patrí prieskum toho, či správny orgán pri plnení povinnosti v zmysle § 32 správneho poriadku postupoval v súlade so zákonom, ak z vykonaného dokazovania vyplýva, že mal na určenie primeranej náhrady k dispozícii dva dôkazy rovnakej dôkaznej sily (znalecké posudky), a bez toho, aby vo veci vykonal ďalšie dokazovanie na zistenie, ktorý z uvedených dôkazov skutočne preukazuje výšku primeranej náhrady „... sa len slepo a jednostranne priklonil k dôkazu predloženému vyvlastníteľom a žalobkyňu odkázal na civilný proces.“. Žalobkyňa dospela k záveru, že „Z uvedeného dôvodu je výška náhrady určenej správnym orgánom nepreskúmateľná a správny súd napriek tejto nepreskúmateľnosti nesprávne právne posúdil právny základ vnesenej námietky a odmietol sa ňou zaoberať, čím žalobkyňu nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.“.

15. Na záver žalobkyňa identifikovala dva dôvody, ktoré podľa nej viedli vyvlastníteľa k „roztrieštenosti konaní“, teda k viacerým samostatným správnym konaniam s jednotlivými podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti. Ako prvý dôvod označila záujem vyvlastníteľa vybrať si okruh osôb, u ktorých nepredpokladá žiadnu rezistenciu „... aby si u správneho orgánu vytvoril

skupinu precedentných rozhodnutí, na ktoré v ďalších konaniach poukazuje s princípom právnej istoty...“. Druhým dôvodom má byť predpoklad, že úzky okruh účastníkov, ktorých správny orgán „odkáže so zvyškom nároku na civilné konanie“ svoje právo nevyužije z dôvodu výšky súdneho poplatku a trov konania prevyšujúcich výšku uplatneného nároku avšak „V prípade, ak by všetci spoluvlastníci takýto návrh na základe iného posudku podali, išlo by o rozdiel aj niekoľko 10 000 eur.“. Žalobkyňa, tvrdiac, že rozsudok krajského súdu porušuje ústavnoprávne a medzinárodnoprávne garantované princípy materiálneho právneho štátu, žiadala, aby kasačný súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

16. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti vyjadril podaním z 21. júna 2019. K tvrdeniu žalobkyne, že vo veci malo byť nariadené pojednávanie podľa § 107 ods. 1 písm. d) SSP uviedol, že žalovaná v kasačnej sťažnosti neprezentovala žiaden dôvod, z ktorého by potreba nariadenia pojednávania vyplývala. Poukázal taktiež na skutočnosť, že žalobkyňa v správnej žalobe, rovnako ako žalovaný vo vyjadrení k správnej žalobe, uviedli, že vo veci nežiadajú nariadiť pojednávanie.

17. K jednotlivým žalobkyňou artikulovaným dôvodom kasačnej sťažnosti sa žalovaný vyjadril primárne referenciou na príslušné časti odôvodnenia rozsudku krajského súdu, s ktorými sa žalovaný identifikoval. Vo vzťahu k námietke nesplnenia podmienky podľa § 3 ods. 1 zákona č. 282/2015 Z. z. žalovaný poukázal na body 12 a 16 odôvodnenia rozsudku krajského súdu; vo vzťahu k námietke spočívajúcej v tvrdení, že správny orgán mal konať so všetkými podielovými spoluvlastníkmi vyvlastnením dotknutých nehnuteľností žalovaný poukázal na bod 27 odôvodnenia rozsudku krajského súdu; k námietke nedostatočného odôvodnenia verejného záujmu sa žalovaný vyjadril odkazom na bod 29 rozsudku a nakoniec v súvislosti s námietkou týkajúcou sa pochybení v rámci procesného postupu pri hodnotení dôkazov na stanovenie primeranej výšky náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva žalobkyne poukázal žalovaný na bod 37 odôvodnenia rozsudku krajského súdu.

18. Žalovaný dospel k záveru, že „... žalobkyňa ničím nepreukázala nesprávne právne posúdenie veci a už vôbec neuviedla žiadne procesné pochybenia správneho súdu.“ a žiadal, aby kasačný súd podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

19. Vyjadrenie žalovaného ku kasačnej sťažnosti bolo doručené žalobkyňi dňa 15. júla 2019 na vedomie.

20. Krajský súd doručil kasačnú sťažnosť podľa § 450 ods. 3 SSP vyvlastiteľovi a spoločnosti REMING CONSULT a.s. Výzva krajského súdu bola doručená vyvlastiteľovi dňa 11. júna 2019 a spoločnosti REMING CONSULT a.s. dňa 10. júna 2019. Krajskému súdu bolo dňa 22. júla 2019 (po uplynutí lehoty stanovenej vo výzve krajského súdu) doručené podanie vyvlastiteľa označené ako „vyjadrenie“, ktoré bolo vyvlastiteľom v záhlaví datované dňom 26. júna 2019. Z poštovej pečiatky umiestnenej na príslušnej úradnej zásielke vyplýva, že podanie vyvlastiteľa bolo odoslané na poštovú prepravu dňa 18. júla 2019 (po uplynutí lehoty na vyjadrenie). Krajský súd doručil podanie vyvlastiteľa Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) dňa 24. júla 2019.

21. Vyvlastiteľ vo vyjadrení žiadal, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol a žalobkyňu zaviazal znášať trovy konania. Svoj návrh v podstatnom odôvodnil tým, že sa „... zhoduje v právnom názore na výklad zákona č. 282/2015 Z. z. ... ako aj zákona č. 97/2013 Z. z. ... tak, ako to prezentoval prvostupňový správny orgán, druhostupňový správny orgán a tiež krajský súd v Žiline.“. V súvislosti s tvrdením žalobkyne, že pri preukazovaní splnenia podmienok vyvlastnenia by mali byť právne úkony vyvlastiteľa na jednej listine poukázal vyvlastiteľ na ustanovenie § 9 ods. 10 zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločnostiach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 97/2013 Z. z.“). K výhradám žalobkyne k výške určenej primeranej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva, resp. k splneniu povinnosti správneho orgánu zistiť presne a úplne stav veci vyvlastiteľ uviedol, že „... k dvom dôkazom - dvom znaleckým posudkom žalobkyňa nepredložila znalecký posudok na stanovenie hodnoty vecného bremena ale v odvolaní poukazovala na znalecký posudok na určenie všeobecnej

hodnoty pozemku (trvalý záber).“ Vyvlastiteľ taktiež kasačnej sťažnosti vyčítal deficit podrobnejšieho opisu žalobkyňou tvrdeného nesprávneho právneho posúdenia veci krajským súdom, ako aj ňou tvrdeného odklonu krajského súdu od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu. Na záver vyjadrenia vyvlastiteľ konštatoval, že „Samotný petit, podľa názoru vyvlastiteľa trpí vadou. Pokiaľ totiž žalobkyňa tvrdí, že napadnuté rozhodnutie správneho orgánu nie je v súlade so zákonom, potom je na mieste dožadovať sa rozhodnutia kasačného súdu podľa § 462 ods. 2 Správneho súdneho poriadku ...“.

22. Vyjadrenie vyvlastiteľa ku kasačnej sťažnosti bolo doručené žalobkyňi dňa 26. novembra 2021 a žalovanému dňa 26. novembra 2021 na vedomie.

IV.

23. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 1 a 2 SSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobkyne nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť.

24. Podľa § 101e ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 757/2004 Z. z.“), najvyšší správny súd začne činnosť 1. augusta 2021. Podľa § 101e ods. 2 zákona č. 757/2004 Z. z., výkon súdnictva prechádza od 1. augusta 2021 z najvyššieho súdu na najvyšší správny súd vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. augusta 2021 daná právomoc najvyššieho správneho súdu. Z vyššie citovaného odseku 2 vyplýva, že zákonodarca upravil prechod výkonu súdnictva z najvyššieho súdu na najvyšší správny súd, a teda najvyšší správny súd prebral z najvyššieho súdu všetky „živé“ veci v agende správneho súdnictva, ktoré následne aj dokončí.

IV.A K vymedzeniu dôvodov kasačnej sťažnosti a k námietke porušenia § 107 ods. 1 písm. d) SSP

25. Žalobkyňa koncipovala svoju kasačnú sťažnosť tak, že v jej úvodnej časti dôvody kasačnej sťažnosti vymedzila odkazom na príslušné zákonné ustanovenia nasledovne: „Dôvody kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. e), f), g) a h) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej tiež ako „Správny súdny poriadok“) sú s opisom rozhodujúcich skutočností popísané v sťažnostných bodoch.“ V následných častiach kasačnej sťažnosti žalobkyňa opísala ňou tvrdené pochybenia správnych orgánov a krajského súdu, resp. ňou tvrdenú nesprávnu interpretáciu aplikovateľných právnych predpisov krajským súdom. Najvyšší správny súd posúdil tieto jednotlivé námietky žalobkyne samostatne, ako aj vo vzájomných súvislostiach, tak ako je uvedené v nasledujúcich bodoch odôvodnenia rozhodnutia kasačného súdu, ktoré svojou systematikou sledujú štruktúru kasačnej sťažnosti.

26. V úvode najvyšší správny súd posúdil dôvody kasačnej sťažnosti, ktoré žalobkyňa vymedzila výlučne odkazom na zákonné ustanovenia bez toho, že by ich v ďalšom akokoľvek rozvila. Išlo o dôvody podľa § 440 ods. 1 písm. e) a h) SSP. Dôvodom kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. e) SSP je skutočnosť, že vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený krajský súd. Keďže žalobkyňa v kasačnej sťažnosti neuviedla žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver alebo aspoň vzbudili pochybnosti o správnosti obsadenia senátu krajského súdu, resp. o dôvodoch pre vylúčenie jeho jednotlivých členov, najvyšší správny súd vyhodnotil predmetnú námietku žalobkyne ako nedôvodnú. Rovnako najvyšší správny súd postupoval aj vo vzťahu k žalobkyňou označenému dôvodu kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. h) SSP (námietka odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu), keďže žalobkyňa v kasačnej sťažnosti nepoukázala na žiadne rozhodnutie kasačného súdu a už vôbec neopísala jeho relevantnú ustálenú rozhodovaciu prax, resp. odklon krajského súdu od nej. Kasačný súd aj túto námietku žalobkyne, s odkazom na ustanovenie § 440 ods. 2 SSP vyhodnotil ako nedôvodnú.

27. Žalobkyňa v úvode kasačnej sťažnosti taktiež namietala, že krajský súd prejednal vec bez nariadenia pojednávania napriek tomu, že to na prejednanie veci bolo potrebné. Žalobkyňa bližšie neopísala dôvody, ktoré ju viedli k záveru o potrebe nariadenia pojednávania. V dotknutej časti kasačnej sťažnosti (po uvedení referencie na ustanovenie § 107 ods. 1 písm. d/ SSP) skonštatovala, že postupom a rozhodnutím správnych orgánov došlo „k odňatiu jej majetku ako vlastníčky proti jej vôli bez časového obmedzenia, teda navždy“ a odkázala sa na jednotlivé body podanej žaloby tvrdiac, že na takýto zásah do vlastníckeho práva žalobkyne neboli splnené podmienky, resp. tieto neboli riadnym spôsobom preukázané. V súvislosti s uvedenou námietkou kasačný súd v prvom rade poukazuje na ustanovenie § 440 ods. 2 SSP, podľa ktorého dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred krajským súdom. Kasačný súd ďalej pri posudzovaní námietky žalobkyne prihliadol na to, že žalobkyňa v časti IV. správnej žaloby označenej ako „Pojednávanie vo veci a návrhy na dokazovanie“ uviedla, že „nežiada nariadenie pojednávania správnym súdom“, rovnako tak nariadenie pojednávania nežiadal žalovaný, ktorý túto skutočnosť uviedol v závere vyjadrenia k správnej žalobe zo dňa 9. augusta 2018. Vzhľadom na to, že o nariadenie pojednávania nepožiadali žiadni účastníci konania (§ 107 ods. 1 písm. a/ SSP) a zároveň vzhľadom na to, že žalobkyňa v kasačnej sťažnosti neuviedla žiadny konkrétny dôvod, pre ktorý by bolo nariadenie pojednávania na prejednanie veci potrebné, vyhodnotil najvyšší správny súd túto námietku žalobkyne ako nedôvodnú súdiac, že za vyššie opísaných okolností nenariadenie pojednávania vo veci krajským súdom nebolo spôsobilé znemožniť žalobkyňu, aby uskutočnila jej patriace procesné práva toľko nie v takej miere, ktorá by dosiahla intenzitu porušenia práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP).

IV.B Splnenie podmienky bezvýslednosti pokusu podľa § 3 zákona č. 282/2015 Z. z. a námietka „zúženého“ okruhu účastníkov konania

28. Prvý dôvod, ktorý žalobkyňa identifikovala ako nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom, bola žalobkyňou tvrdená nesprávna aplikácia ustanovenia § 3 ods. 1 zákona č. 282/2015 Z. z. Žalobkyňa dôvodila, že „Ak sa na uzatvorenie platnej dohody o zriadení vecného bremena vyžaduje súhlas všetkých spoluvlastníkov pozemku odčleneného geometrickým plánom, je z vykonaného dokazovania zjavné, že sa vyvlastniteľ pokúšal uzatvoriť neplatné čiastkové dohody o zriadení práva zodpovedajúceho vecnému bremenu zvlášť na jednotlivé spoluvlastnícke podiely, a teda nie platnú dohodu tak, ako to vyžaduje § 3 ods. 1 zákona o vyvlastňovaní.“ Ďalej žalobkyňa v tejto súvislosti uviedla, že „Správny súd tiež nesprávne v danej časti vyhodnotil záver, že je irelevantné vyhodnocovať, či mala byť Zmluva o zriadení vecného bremena uzatvorená so všetkými podielovými spoluvlastníkmi formou jednej (1. Alternatíva), alebo či mala byť uzavretá formou viacerých listín (2. Alternatíva), pretože tento záver si protirečí s tým, že pokiaľ k uzatvoreniu takejto zmluvy nedošlo (ako to súd konštatuje v bode 18 odôvodnenia), nemohli mať správne orgány za preukázané vysporiadanie ostatných spoluvlastníckych podielov spoluvlastníkov na základe tvrdení vyvlastníteľa, že s nimi takúto zmluvu uzatvoril.“

29. Zásadným, pre posúdenie žalobkyňou vyššie artikulovaného kasačného dôvodu, je interpretácia pojmu „návrh na uzavretie dohody“, ktorý zákonodarca použil v ustanovení § 3 ods. 1 zákona č. 282/2015 Z. z., konkrétne, či má ísť o jednu „komplexnú“ listinu, ktorej predmetom sú všetky spoluvlastnícke podiely (teda zmluvnými stranami majú byť všetci podieloví spoluvlastníci) alebo, či pod pojmom „návrh na uzavretie dohody“ (pre potreby ustanovenia § 3 ods. 1 zákona č. 282/2015 Z. z.) možno rozumieť viacero „parciálnych“ návrhov vzťahujúcich sa individuálne na jednotlivé spoluvlastnícke podiely. Odpoveď na túto otázku následne predurčuje zodpovedanie ďalšej výhrady žalobkyne „... že správny orgán nekonal so všetkými podielovými spoluvlastníkmi (cca 500), ale konal len so žalobkyňou.“

30. Najvyšší správny súd zastáva názor, že pojem „návrh na uzavretie dohody“, ktorý zákonodarca použil v ustanovení § 3 ods. 1 zákona č. 282/2015 Z. z. je nutné vnímať ako súčasť zákonnej úpravy komplexne obsiahnutej v zákone č. 282/2015 Z. z. (resp. vnímať ho zohľadňujúc základný ústavný rámec vyvlastnenia obsiahnutý v čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky) a v tomto zmysle ho aj systematicky a teleologicky interpretovať. Ústava slovenskej republiky v označenom ustanovení a

priori pripúšťa zásah do vlastníckeho práva (či už vo forme vyvlastnenia alebo núteného obmedzenia vlastníckeho práva), tento zásah je však podmienený kumulatívnym splnením štyroch podmienok vyvlastnenia - jednou formálnou a tromi materiálnymi. Materiálnymi podmienkami vyvlastnenia (alebo núteného obmedzenia vlastníckeho práva) sú nevyhnutná miera obmedzenia, verejný záujem a primeraná náhrada. Formálnou podmienkou zásahu je jeho opora v zákone (ústavodarcom použité spojenie „a to na základe zákona“). Účelom takéhoto zákona (zákonov) je stanoviť právny režim vyvlastnenia (núteného obmedzenia vlastníckeho práva), ktorý zároveň poskytuje dotknutému subjektu procesnú ochranu. V každom prípade je však účelom zákona vyvlastnenie (nútené obmedzenie vlastníckeho práva) umožniť a nie ho mariť alebo ho obmedzovať spôsobom, ktorý by zásah do vlastníckeho práva fakticky znemožnil, hoci by boli splnené materiálne podmienky vyvlastnenia. Cez optiku vyššie uvedeného je nutné interpretovať aj pojem „návrh na uzavretie dohody“.

31. Podľa ustanovenia § 2 ods. 1 písm. b) zákona č. 282/2015 Z. z., ktoré reflektuje čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, možno vyvlastnenie uskutočniť len vo verejnom záujme na účel ustanovený zákonom, pričom verejný záujem na vyvlastnení sa musí preukázať vo vyvlastňovacom konaní. Verejný záujem sleduje legitímne spoločenské, hospodárske, ekonomické, resp. iné záujmy a predstavuje hodnotu, ktorá je (vo všeobecnosti) nadradená nad základné právo, resp. viaceré základné práva a slobody. Verejný záujem je potrebné chápať ako záujem, ktorý možno označiť ako všeobecne prospešný. Hoci nie je možné vnímať verejný záujem ani aritmeticky, ani automaticky, bývajú tzv. líniové stavby častým príkladom, na ktorom sa podstata verejného záujmu ilustruje. Z povahy vyvlastňovania pre potreby realizácie líniových stavieb plynie jednak široký okruh subjektov dotknutých núteným obmedzením vlastníckeho práva jednak jeho rozsiahly územný záber, ktorý je nutné vnímať aj vo svetle rozdrobenosti vlastníctva k pôde. Vyvlastňovanie spoluvlastníckych podielov rádo vo stovkách podielových spoluvlastníkov jedného pozemku preto nie je v reáliách Slovenskej republiky nijakým unikátom. Ako už najvyšší správny súd vyššie naznačil, ambíciou zákona č. 282/2015 Z. z. je vyvlastnenie (ako také) umožniť a stanoviť mu ústavne konformné mantinely, a nie ho mariť. Interpretácia pojmu „návrh na uzavretie dohody“ v zmysle, aký mu prikladá žalobkyňa vo svojich podaniach (striktne lipnutie na „jednej komplexnej listine“) by viedla, v prípadoch vyvlastňovania pozemkov v podielovom spoluvlastníctve stoviek osôb (odhliadnuc od správnosti a aktuálnosti údajov katastra), pokiaľ nie k úplnému znemožneniu, tak aspoň k enormnému sťaženiu celého procesu a teda popretiu zmyslu núteného obmedzenia vlastníckeho práva (ktorého cieľom je v reálnom čase zmeniť existujúci stav). Najvyšší správny súd v tejto súvislosti poukazuje napríklad na časový a administratívny aspekt (potreba zabezpečenia podpisu jednej listiny stovkami osôb) prípadne na praktickú nemožnosť uzavretia takéhoto komplexného mnohostranného „úkonu“. Zároveň považuje za potrebné poukázať na skutočnosť, že koncept vyvlastnenia, v základnom rámci vyjadrený v § 1 až 6 zákona č. 282/2015 Z. z., vychádza z preferencie dohody pred núteným obmedzením vlastníckeho práva. Nejde pritom o konštrukciu samoúčelnú, prípadne o takú, ktorá by mala vytvárať priestor pre obštrukciu procesu vyvlastnenia. Preferencia dohody pred núteným obmedzením je vyjadrením záujmu na rýchlosti procesu, ktorá (v prípade, ak je proces nezvratný) má potenciál byť relevantnou hodnotou ako pre vyvlastniteľa, tak pre subjekt, ktorého vlastnícke právo má byť vyvlastnením dotknuté. Najvyšší správny súd sa preto nestotožnil so záverom žalobkyne, že „Správny súd tak nezákonne extenzívnym výkladom a contrario pripúšťa okruh účastníkov na niekoľko fyzických osôb, hoci z priložených LV je zrejmé, že počet spoluvlastníkov vlastníacich vyvlastňované časti nehnuteľností je podstatne - stonásobne väčší.“. Takýto záver by totiž znamenal, že by vyššie opísanú preferenciu dohody pred núteným obmedzením dokázala en bloc eliminovať marginálna časť podielových spoluvlastníkov. Najvyšší správny súd, vychádzajúc z vyššie uvedeného, preto námietku žalobkyne bližšie opísanú v bode 28 vyššie, s odkazom na ustanovenie § 440 ods. 2 SSP, vyhodnotil ako nedôvodnú.

IV.C Námietka nedostatočne odôvodneného verejného záujmu na vyvlastnení a absencie posúdenia nevyhnutnosti rozsahu obmedzenia

32. Žalobkyňa svoju námietku spočívajúcu v nedostatočnom odôvodnení verejného záujmu na vyvlastnení a absencii posúdenia nevyhnutnosti rozsahu obmedzenia spojila s kasačným dôvodom

podľa § 440 ods. 1 písm. f) SSP tvrdiac, že úvaha krajského súdu o význame modernizácie železníc (bod 29 rozsudku krajského súdu) „... sa totiž v celom rozsahu v administratívnom spise nikde nenachádza.“.

33. Krajský súd v žalobkyňou napádanej časti rozsudku konkrétne uviedol nasledovné: „Modernizácia trate so sebou prináša vytvorenie železničnej trate rešpektujúcej nové poznatky vedy a techniky, a ako každá modernizácia infraštruktúry je v prospech prevažujúcej časti verejnosti, nakoľko so sebou prináša aj zvýšenie kvality prepravy (vrátane skrátenia času prepravy zvýšením traťovej rýchlosti) a bezpečnosti prepravy cestujúcich a tovarov (vybudovaním nových zabezpečovacích zariadení) ale aj bezpečnosti cestnej prepravy (vylúčením všetkých úrovňových priecostí - križení s cestnými komunikáciami vybudovaním nových konštrukcií nadjazdov a podjazdov a podchodov so súvisiacimi cestnými komunikáciami). S tvrdením žalobkyne, že nevyhnutná miera obmedzenia vlastníckych práv je zachovaná nemodernizovanou, ale funkčnou traťou sa správny súd nestotožnil. Takýto výklad zákona by poprel akúkoľvek možnosť aplikovať inštitút vyvlastnenia pre potrebu akejkoľvek modernizácie infraštruktúry. Naopak, v záujme prevažnej väčšiny spoločnosti je, aby poznatky, ktoré prináša výskum a veda a ktoré vo svojom dôsledku napomáhajú spoločnosti napredovať, zlepšujú kvalitu života (ktorú nepochybne determinuje aj čas prepravy hromadným dopravným prostriedkom, bezpečnosť prepravy resp. znížené nároky na spotrebu energie dané skrátením času prepravy atď.) boli zavedené do života spoločnosti.“. Z citovaného textu je zjavné, že ide o vyjadrenie základného postoja krajského súdu k modernizácii ako takej, resp. o akúsi syntézu notorií. Námietka žalobkyne, že nemala možnosť sa s týmto odôvodnením oboznámiť v konaní pred správnymi orgánmi a ani na toto stanovisko reagovať využitím riadneho alebo mimoriadneho opravného prostriedku, nie je, vzhľadom k povahe citovaného textu (ktorým je zhrnutie všeobecne známych skutočností spočívajúcich, abstrahujúc podstatu, v závere, že „modernizácia železníc je prínosom pre spoločnosť“) namieste. Najvyšší správny súd súvisiaci postup krajského súdu nekvalifikoval ako nesprávny a znemožňujúci účastníkovi (žalobkyňi) uskutočniť jemu patriace procesné práva a námietku žalobkyne vyhodnotil ako nedôvodnú.

IV.D Námietka nesprávneho právneho posúdenia určenia výšky primeranej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva

34. Žalobkyňa ako posledný dôvod kasačnej sťažnosti špecifikovala nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom, ktoré malo spočívať v tom, že krajský súd „nesprávne právne posúdil a vyhodnotil aj žalobkyňou vznesenú námietku ohľadne výšky určenej primeranej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva“. Nesprávnosť právneho posúdenia žalobkyňa videla v tom, že krajský súd neposúdil, či správny orgán postupoval procesne správne a či správny orgán zistil presne a úplne skutočný stav veci, keď pre potreby určenia výšky primeranej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva „sa len slepo a jednostranne priklonil k dôkazu predloženému vyvlastiteľom“ (znalecké posudky č. 58/2015, 59/2015, 60/2015, 62/2015, 63/2015, 64/2015 zo dňa 26. septembra 2015 vypracované znalcom doc. Ing. H. Y., CSc., ďalej len „znalecké posudky znalca Y.“), hoci z vykonaného dokazovania vyplýva, že mal na určenie primeranej náhrady k dispozícii dva dôkazy rovnakej dôkaznej sily (znalecké posudky).

35. Najvyšší správny súd sa v tejto súvislosti stotožnil so závermi krajského súdu, ktorý námietku ohľadne výšky určenej primeranej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva vyhodnotil ako nedôvodnú. Nad rámec dôvodov vedúcich k takémuto záveru, ktoré krajský súd podrobne vysvetlil v bodoch 35 až 37 kasačnou sťažnosťou napadnutého rozsudku poukazuje najvyšší správny súd aj na skoršiu judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v rozsudku sp. zn. 4Sžk/13/2018 z 8. októbra 2019 uzavrel, že „V súvislosti s námietkou nedostatočného odôvodnenia výšky náhrady za predmet vyvlastnenia zdôrazňuje, že právne predpisy neumožňujú správne orgánom vo vyvlastňovacom konaní revidovať zákonnosť a správnosť znaleckého posudku ... Správny orgán preto mohol iba akceptovať závery znaleckého posudku a primeranú náhradu určiť na základe týchto záverov.“. Za zmienku taktiež stojí skutočnosť, že žalobkyňa v kasačnej sťažnosti nevytýka znaleckým posudkom znalca Y. obsahové nedostatky (spočívajúce napr. v nesprávnosti zvolenej metódy stanovenia ceny), ale ich len konfrontuje s existenciou iného znaleckého posudku, ktorého

závery majú byť pre žalobkyňu výhodnejšie. Otázka výšky náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva (resp. jej prieskumu) je však v intenciách § 13 ods. 3 písm. b) text za bodkočiarkou zákona č. 282/2015 Z. z. („s požiadavkou na vyššiu náhradu za vyvlastnenie odkáže vyvlastneného bez prerušenia konania na súd“) a § 14 ods. 2 zákona č. 282/2015 Z. z. zverená do kompetencie civilného súdu. Krajský súd teda dospel k správneému záveru, keď konštatoval deficit svojej kompetencie preskúmať výrok o určení náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva.

36. Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti, najvyšší správny súd námietky žalobkyne uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil ako nedôvodné, keď tieto neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Z týchto dôvodov potom najvyšší správny súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

37. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd tak, že žalobkyňi, ktorá v tomto konaní úspech nemala, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP) a žalovanému ich nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 SSP).

38. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.